

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

2024

www.icisleri.gov.tr

- İç kontrolün gündeme gelişi 1970'lerin ortalarında Amerika'da Watergate skandalı olarak bilinen davanın savcısının konuya dikkat çekmesi ile olmuştur.
- ABD'de Watergate olayının araştırılması sonucunda 1977'de ana teması iç kontrol olan “Yabancı Yolsuzluk Kanunu” (Foreign Corrupt Practices Act) yürürlüğe girmiştir.
- FCPA, 1980'lerin başındaki kontrol ortamı ve iç kontrol süreci üzerinde artan ilginin temelini oluşturmuştur.

- 1985 yılında Treadway Komisyonu olarak da bilinen Ulusal Komisyon kurulmuş ve Hatalı Mali Raporlama konusunda bir rapor yayımlanmıştır.
- Bu raporda kontrol ortamı ile davranış ve yetki standartlarına vurgu yapılmıştır.
- İç kontrol kavramı için ortak bir anlayış ve kapsayıcı bir çerçeve oluşturulması amacıyla destekleyici kurumlara çağrıda bulunulmuştur.

- Komisyonun çağrısı sonucunda Destekleyici Kurumlar Komitesi COSO'yu oluşturmuştur. COSO, İngilizce Committee of Sponsoring Organizations of Treadway Commission (Treadway Komisyonunu Destekleyen Kuruluşlar Komitesi) kelimelerinin kısaltmasıdır.
- COSO mevcut kaynakların iç kontrol ile ilgili eğilimleri birleştirerek etkinliğin değerlendirilmesi için geniş kapsamlı ve pratik kriterler geliştirmiştir.

➤ COSO'nun en önemli misyonu; iç kontrol, kurumsal risk yönetimi ve hataların tespiti konularında kapsamlı bir çerçeve geliştirerek performans ve kurumsallığı arttırmak ve kurumlardaki hatalı mali raporlamanın meydana gelmesini azaltmaktır.

➤ 1992'de yayımlanan "İç Kontrol –Bütünleşik Çerçeve" sonraki yıllarda özel sektör ve kamu sektöründe yaygın olarak kullanılmaya başlanmıştır.

COSO Küpü

- **Kontrol Ortamı:** Kontrol ortamı, iç kontrolün diğer unsurlarına temel teşkil eden genel bir çerçeve olup, kişisel ve mesleki dürüstlük, yönetim ve personelin etik değerleri, iç kontrole yönelik destekleyici tutum, mesleki yeterlilik, organizasyonel yapı, insan kaynakları politikaları ve uygulamaları ile yönetim felsefesi ve iş yapma tarzına ilişkin hususları kapsar.
- **Risk Değerlendirmesi:** Risk değerlendirme, idarenin hedeflerinin gerçekleşmesini engelleyecek risklerin tanımlanması, analiz edilmesi ve gerekli önlemlerin belirlenmesi sürecidir.

- **Kontrol Faaliyetleri:** Kontrol faaliyetleri, idarenin hedeflerinin gerçekleştirilmesini sağlamak ve belirlenen riskleri yönetmek amacıyla oluşturulan politika ve prosedürlerdir.
- **Bilgi ve İletişim:** Bilgi ve iletişim, gerekli bilginin ihtiyaç duyan kişi, personel ve yöneticiye belirli bir formatta ve ilgililerin iç kontrol ve diğer sorumluluklarını yerine getirmelerine imkan verecek bir zaman dilimi içinde iletilmesini sağlayacak bilgi, iletişim ve kayıt sistemini kapsar.
- **İzleme:** İzleme, iç kontrol sisteminin kalitesini değerlendirmek üzere yürütülen tüm izleme faaliyetlerini kapsar.

- Avrupa Birliği, iç kontrol alanında COSO'nun standartlarını benimsemiştir.
- Avrupa Komisyonu'nun yayımladığı “Kamu İç Mali Kontrolü” belgesinde (Public Internal Financial Control) AB kamu kurumlarında kamu iç kontrolünün geliştirilmesinde kullanılan uluslararası standartlar; “INTOSAI (Avrupa Sayıştaylar Birliği) Rehberi” ve “ECIIA (Avrupa Birliği İç Denetçiler Derneği) Pozisyon Belgesi” dir.

- Avrupa Birliği ile yapılan müzakereler çerçevesinde ülkemizde AB uygulamaları ile uyumlaştırma çalışmaları başlamıştır. Mevzuatımız COSO' nun iç kontrol standartlarına uygun hale getirilmiştir.

Bakanlığımızda;

- Hazine ve Maliye Bakanlığınca 26 Aralık 2007 tarihinde yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ve Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Rehberi doğrultusunda çalışmalar başlatılmıştır.

Bugüne kadar;

1. Temmuz 2009 - Haziran 2011

2. Haziran 2012 - Aralık 2014

3. Ocak 2015 - Aralık 2016

4. Ocak 2017 - Aralık 2018

5. Aralık 2019 - Aralık 2020

6. Ocak 2021 - Aralık 2022

7. Ocak 2023 - Aralık 2024

dönemlerini kapsayan yedi adet Eylem Planı hazırlanmıştır.